

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Zadar

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI

KAPITALNA ULAGANJA U OSNOVNE I SREDNJE ŠKOLE
NA PODRUČJU LIČKO-SENJSKE ŽUPANIJE

Zadar, travanj 2018.

SADRŽAJ

stranica

PREDMET, SUBJEKTI I CILJEVI REVIZIJE	2
METODE REVIZIJE	2
KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI	3
KAPITALNA ULAGANJA U OSNOVNE I SREDNJE ŠKOLE NA PODRUČJU LIČKO-SENJSKE ŽUPANIJE	5
Ličko-senjska županija	10
Nalaz i preporuke	13
Grad Gospić	17
Nalaz i preporuke	19
OCJENA UČINKOVITOSTI KAPITALNIH ULAGANJA U OSNOVNE I SREDNJE ŠKOLE NA PODRUČJU LIČKO-SENJSKE ŽUPANIJE	23
OČITOVANJE SUBJEKATA REVIZIJE	24
Prilog 1: Podaci o broju smjena i produženom boravku te broju učenika i razrednih odjela u osnovnim školama na području Ličko-senjske županije za školsku godinu 2015./2016.	
Prilog 2: Podaci o broju smjena te broju učenika i razrednih odjela u srednjim školama na području Ličko-senjske županije za školsku godinu 2015./2016.	
Prilog 3: Podaci o popunjenosti učeničkih domova na području Ličko-senjske županije za školske godine 2013./2014., 2014./2015. i 2015./2016.	
Prilog 4: Podaci o zgradama i sportskim dvoranama osnovnih i srednjih škola te učeničkih domova na području Ličko-senjske županije, na dan 31. prosinca 2016.	

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Zadar

KLASA: 041-01/17-10/8
URBROJ: 613-15-18-8

Zadar, 10. travnja 2018.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI
KAPITALNIH ULAGANJA U OSNOVNE I SREDNJE ŠKOLE
NA PODRUČJU LIČKO-SENJSKE ŽUPANIJE

Na temelju odredbi članka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je revizija učinkovitosti kapitalnih ulaganja u osnovne i srednje škole na području Ličko-senjske županije.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije provedeni su od 12. lipnja 2017. do 10. travnja 2018.

PREDMET, SUBJEKTI I CILJEVI REVIZIJE

Predmet revizije su kapitalna ulaganja u osnovne i srednje škole na području Ličko-senjske županije. U ovoj reviziji, pod pojmom kapitalnih ulaganja podrazumijevaju se rashodi za izgradnju, rekonstrukciju, opremanje te dodatna ulaganja u osnovne i srednje škole.

Subjekti revizije bili su:

- Ličko-senjska županija
- Grad Gospić.

Revizijom je obuhvaćena provedba aktivnosti Ličko senjske županije i Grada Gospića u vezi s donošenjem odluka o kapitalnim ulaganjima u osnovne i srednje škole u skladu s provedenim analizama stanja, utvrđenim kriterijima i prioritetima ulaganja, provedbom i praćenjem provedbe kapitalnih ulaganja, uspostavom sustava vrednovanja završenih kapitalnih ulaganja te ustrojavanjem evidencija o stanju i opremljenosti osnovnih i srednjih škola, od 2014. do 2016.

U svrhu ocjene učinkovitosti kapitalnih ulaganja u osnovne i srednje škole, utvrđeni su sljedeći ciljevi:

- provjeriti donošenje odluka o kapitalnim ulaganjima
- provjeriti provedbu i praćenje provedbe kapitalnih ulaganja
- provjeriti sustav vrednovanja završenih kapitalnih ulaganja
- provjeriti evidencije o stanju i opremljenosti osnovnih i srednjih škola.

METODE REVIZIJE

U skladu s prihvaćenim međunarodnim revizijskim standardima vrhovnih revizijskih institucija, revizija je planirana i obavljena na način koji osigurava potrebne dokaze i pruža razumnu osnovu za revizijske nalaze i zaključke te ostvarenje revizijskih ciljeva.

U fazi planiranja i pripreme za obavljanje revizije, proučena je i analizirana zakonska regulativa i unutarnji akti subjekata revizije, podaci iz financijskih izvještaja, objave u medijima te drugi dostupni podaci.

U postupku revizije:

- ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa te unutarnjih akata subjekata revizije
- analizirani su podaci, provjerena dokumentacija i pribavljena obrazloženja o aktivnostima u vezi s donošenjem odluka o kapitalnim ulaganjima, provedbom i praćenjem provedbe kapitalnih ulaganja, vrednovanjem završenih kapitalnih ulaganja te ustrojavanjem evidencija o stanju i opremljenosti osnovnih i srednjih škola
- obavljani su razgovori s odgovornim osobama subjekata revizije.

KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI

Za ocjenu učinkovitosti kapitalnih ulaganja u osnovne i srednje škole, utvrđeni su kriteriji koji proizlaze iz zakona i drugih propisa te aktivnosti subjekata revizije u vezi s kapitalnim ulaganjima u osnovne i srednje škole.

Okosnicu revizije činilo je glavno pitanje:

- jesu li kapitalna ulaganja u osnovne i srednje škole na području Ličko-senjske županije od 2014. do 2016. učinkovita?

Ovo pitanje je razrađeno u četiri osnovna pitanja, a svako od njih u niz detaljnijih potpitanja. Osnovna pitanja su:

- je li prije donošenja odluke o kapitalnim ulaganjima provedena analiza stanja, utvrđeni kriteriji i prioriteti ulaganja u osnovne i srednje škole?
- prati li se provedba kapitalnih ulaganja u osnovne i srednje škole?
- je li uspostavljen sustav vrednovanja završenih kapitalnih ulaganja u osnovne i srednje škole?
- je li ustrojena evidencija o stanju i opremljenosti osnovnih i srednjih škola?

Kapitalna ulaganja u osnovne i srednje škole ocjenjuju se **učinkovitim**, ako je prije donošenja odluke o kapitalnim ulaganjima provedena analiza stanja, utvrđeni kriteriji i prioriteti ulaganja, ako se prati provedba kapitalnih ulaganja, ako je uspostavljen sustav vrednovanja završenih kapitalnih ulaganja te ako je ustrojena evidencija o stanju i opremljenosti osnovnih i srednjih škola.

Kapitalna ulaganja u osnovne i srednje škole ocjenjuju se **učinkovitim, pri čemu su potrebna određena poboljšanja**, ako su utvrđeni propusti koji ne utječu bitno na kapitalna ulaganja u osnovne i srednje škole.

Kapitalna ulaganja u osnovne i srednje škole ocjenjuju se djelomično učinkovitim, ako su utvrđene nepravilnosti i propusti koji utječu na kapitalna ulaganja te su potrebna određena poboljšanja u donošenju odluka o kapitalnim ulaganjima, provedbi i praćenju provedbe kapitalnih ulaganja, vrednovanju završenih kapitalnih ulaganja te ustrojavanju evidencije o stanju i opremljenosti osnovnih i srednjih škola.

Kapitalna ulaganja u osnovne i srednje škole ocjenjuju se neučinkovitim, ako su utvrđene nepravilnosti i propusti koji bitno utječu na kapitalna ulaganja te su potrebna značajna poboljšanja u donošenju odluka o kapitalnim ulaganjima, provedbi i praćenju provedbe kapitalnih ulaganja, vrednovanju završenih kapitalnih ulaganja te ustrojavanju evidencije o stanju i opremljenosti osnovnih i srednjih škola.

U tablici broj 1 se daju kriteriji za ocjenu učinkovitosti kapitalnih ulaganja u osnovne i srednje škole, prema područjima revizije.

Tablica broj 1

Kriteriji za ocjenu učinkovitosti kapitalnih ulaganja u osnovne i srednje škole

Redni broj	Područja revizije	Kriteriji
	1	2
1.	Donošenje odluka o kapitalnim ulaganjima u osnovne i srednje škole	<ul style="list-style-type: none"> ○ provedena je analiza podataka o stanju i opremljenosti školskih objekata u odnosu na propisane Državne pedagoške standarde osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja, Državne pedagoške standarde srednjoškolskog sustava odgoja i obrazovanja i Odluku o utvrđivanju normativa prostora i opreme građevina škola, građevina školskih sportskih dvorana i školskih vanjskih igrališta ○ na temelju analize podataka utvrđeni su kriteriji ulaganja te vrsta, iznosi i izvori potrebnih ulaganja po školskim objektima ○ donesene su odluke o prioritetima i rokovima provedbe ulaganja
2.	Provedba i praćenje provedbe kapitalnih ulaganja u osnovne i srednje škole	<ul style="list-style-type: none"> ○ prije donošenja odluke o ulaganjima sastavljen je investicijski elaborat u kojem su precizno utvrđeni opseg radova i usluga, vrijednost radova i usluga, vrijeme realizacije i realni izvori sredstava ○ prije donošenja odluke o izgradnji, odnosno rekonstrukciji školskih objekata, zatražena je i dobivena suglasnost Ministarstva znanosti i obrazovanja na idejni projekt ○ ulaganja su započela i završena u planiranim, odnosno ugovorenim rokovima i u slučajevima kašnjenja (produženje rokova, nedostatak financijskih sredstava i drugi razlozi) poduzimane su aktivnosti kako bi se školski objekt završio (opremio) i stavio u funkciju ○ uspostavljen je sustav praćenja provedbe (realizacije) ulaganja u osnovne i srednje škole ○ izvori financiranja planirani investicijskim projektom, odnosno ugovorom bili su dostatni ○ u slučajevima zajedničkog financiranja uređena su međusobna prava i obveze (plaćanja, evidentiranje imovine u pripremi i završenog ulaganja) te je imenovana osoba - koordinator ulaganja ○ nakon dovršetka izgradnje, školski objekti su stavljeni u funkciju ○ procijenjeni su troškovi korištenja, održavanja te izvori financiranja, korištenja i održavanja
3.	Vrednovanje završenih kapitalnih ulaganja u osnovne i srednje škole	<ul style="list-style-type: none"> ○ uspostavljen je sustav praćenja rezultata ulaganja (iskorištenost, troškovi korištenja i drugo) ○ provedena je analiza rezultata ulaganja u odnosu na planirane pokazatelje (ispunjavanje pedagoškog standarda, optimalni uvjeti rada, iskorištenost, troškovi korištenja i održavanja te drugo) ○ provode se mjere u slučajevima kada pokazatelji na temelju analize rezultata ulaganja odstupaju u odnosu na planirane, odnosno kada nije postignuta svrha ulaganja
4.	Ustrojavanje evidencije o stanju i opremljenosti osnovnih i srednjih škola	<ul style="list-style-type: none"> ○ ustrojena je evidencija o stanju i opremljenosti objekata (imovinsko-pravni status, površina, građevinska dokumentacija, godina izgradnje i godina rekonstrukcije, instalacije, sustav grijanja, podaci o drugim elementima energetske učinkovitosti zgrada) ○ evidencija je ažurna (obuhvaća sve školske objekte i sve promjene u stanju i opremljenosti školskih objekata) ○ podaci o školskim objektima (broj objekata) istovjetni su podacima o broju školskih objekata navedenim u odlukama o kriterijima i mjerilima za utvrđivanje bilančnih prava za financiranje minimalnog financijskog standarda javnih potreba školstva ○ evidencija sadrži podatke o broju učenika, razrednih odjela, broju učenika u razrednom odjelu, smjenskom radu te produženom boravku ○ evidencija sadrži podatke o drugim elementima propisanim Državnim pedagoškim standardima osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja - mjerila za prostor i opremu osnovnih škola (članci 21.-26.), Državnim pedagoškim standardima srednjoškolskog sustava odgoja i obrazovanja - prostorni i tehnički uvjeti za srednje škole i domove (članci 19.-42. i 57.-61.) i Odlukom o utvrđivanju normativa prostora i opreme građevina škola, građevina školskih sportskih dvorana i školskih vanjskih igrališta

KAPITALNA ULAGANJA U OSNOVNE I SREDNJE ŠKOLE NA PODRUČJU LIČKO-SENSJSKE ŽUPANIJE

Prema odredbama članka 66. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine 56/90, 135/97, 8/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10 - pročišćeni tekst i 05/14), obrazovanje je u Republici Hrvatskoj svakomu dostupno, pod jednakim uvjetima, u skladu s njegovim sposobnostima, a obvezno obrazovanje je besplatno u skladu sa zakonom.

Sustav obrazovanja započinje predškolskim odgojem i obrazovanjem, nastavlja se osnovnim obrazovanjem, zatim srednjoškolskim i obrazovanjem na visokim učilištima, fakultetima, umjetničkim akademijama, veleučilištima i visokim školama. Zakonom o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (Narodne novine 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 5/12, 16/12, 86/12, 126/12, 94/13, 152/14 i 7/17), uređena je djelatnost osnovnog i srednjeg odgoja i obrazovanja. Osnivači osnovne škole mogu biti Republika Hrvatska, jedinica lokalne samouprave, jedinica područne (regionalne) samouprave i druga pravna ili fizička osoba. Osnivači srednje škole mogu biti Republika Hrvatska, jedinica područne (regionalne) samouprave i druga pravna ili fizička osoba. U srednjoškolske ustanove ubrajaju se i učenički domovi, koji su odgojno-obrazovne ustanove u djelatnosti srednjeg obrazovanja koje učenicima osiguravaju primjeren smještaj i prehranu tijekom srednjoškolskog obrazovanja. Prema odredbama spomenutog Zakona, Vlada Republike Hrvatske je donijela Odluku o donošenju mreže osnovnih i srednjih škola, učeničkih domova i programa obrazovanja (Narodne novine 70/11 i 62/17) (dalje u tekstu: Mreža školskih ustanova), kojom se utvrđuju sve ustanove koje obavljaju djelatnost odgoja i obrazovanja na području za koje se mreža utvrđuje, sa svim objektima u kojima se provodi odgoj i obrazovanje. Mreža se ustrojava na način da zadovoljava iskazane potrebe tržišta rada utvrđene sustavnim praćenjem i predviđanjem demografskih, gospodarskih i urbanističkih kretanja na području za koje se utvrđuje, udovoljava zahtjevima dostupnosti i racionalnog ustroja upisnih područja, odnosno školskih ustanova i programa odgoja i obrazovanja te ispunjava uvjete i mjerila propisane državnim pedagoškim standardima. Dostupnost podrazumijeva mogućnost redovitog odgoja i obrazovanja svakom osnovnoškolskom obvezniku u osnovnoj školi, drugoj ovlaštenoj ustanovi ili školskom objektu, uz primjerenu udaljenost od mjesta stanovanja i prometnu povezanost koja ne ugrožava sigurnost učenika te mogućnost srednjeg odgoja i obrazovanja učeniku korištenjem svakodnevnog prijevoza ili smještajem u učeničkom domu. Racionalni ustroj upisnih područja podrazumijeva optimalnu iskoristivost postojećih školskih prostornih, materijalnih i kadrovskih kapaciteta.

Standardi školske djelatnost s koeficijentima izvodljivosti i rokovima u kojima se treba (planira) pojedini standard postići, detaljno su utvrđeni Državnim pedagoškim standardom osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja (Narodne novine 63/08 i 90/10) i Državnim pedagoškim standardom srednjoškolskog sustava odgoja i obrazovanja (Narodne novine 63/08 i 90/10) te Odlukom o utvrđivanju normativa prostora i opreme građevina škola, građevina školskih sportskih dvorana i školskih vanjskih igrališta koju je Ministarstvo znanosti i obrazovanja donijelo u travnju 2013. U listopadu 2014. donesena je Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije (Narodne novine 124/14). Jedan od ciljeva navedene Strategije je osigurati optimalne uvjete rada odgojno-obrazovnih ustanova, a jedna od planiranih mjera za ostvarenje navedenog cilja je analiza uvjeta rada u školskim ustanovama s ciljem izgradnje, dogradnje i rekonstrukcije postojećih ili novih školskih objekata, u skladu s donesenim pedagoškim standardima.

Prema državnim pedagoškim standardima, optimalna osnovna škola je ona koja radi u jednoj smjeni, sa 16 do 20 razrednih odjela s podjednakim brojem razrednih odjela svakog razreda, a optimalan broj učenika u razrednom odjelu je 20, a najviši 28 učenika. Srednja škola optimalne veličine ima 16 do 20 razrednih odjela, odnosno 400 do 500 učenika. Optimalan broj učenika u razrednom odjelu je 24. Razredni odjel se može ustrojiti s najmanje 20, a najviše 28 učenika. Učenički dom optimalne veličine ima najviše 10 odgojno-obrazovnih skupina, s 15 do 20 učenika. Odgojno-obrazovna skupina u kojoj su integrirani učenici s teškoćama ima do 15 učenika.

Prostorni i tehnički uvjeti utvrđeni državnim pedagoškim standardima primjenjuju se na školske objekte koji će se graditi i opremiti od dana stupanja na snagu standarda, dok će se postojeće zgrade i oprema usklađivati u propisanim rokovima, prema akcijskim planovima i odlukama Vlade Republike Hrvatske kojima se jednom godišnje utvrđuje dinamika provedbe standarda. Sredstva za provedbu standarda osiguravaju se u državnom proračunu, proračunu osnivača, proračunu lokalnih jedinica te od donatora. Nadzor nad provedbom standarda je u nadležnosti Ministarstva znanosti i obrazovanja, koje godišnje izvješće o provedbi standarda podnosi Vladi Republike Hrvatske, a Vlada Republike Hrvatske Hrvatskom saboru. Od 2014. do 2016. spomenuti akcijski planovi i odluke Vlade Republike Hrvatske nisu doneseni, niti su Vladi Republike Hrvatske i Hrvatskom saboru podnošena godišnja izvješća o provedbi standarda.

Odlukom o utvrđivanju normativa prostora i opreme građevina škola, građevina školskih sportskih dvorana i školskih vanjskih igrališta propisani su normativi za projekte izgradnje novih i rekonstrukcije postojećih građevina u kojima se odgojno-obrazovni rad obavlja u jednoj ili dvije smjene, pri čemu kod izrade projekta treba osigurati uvjete za potpuno uključivanje učenika s tjelesnim invaliditetom, u skladu s Pravilnikom o osiguranju pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti (Narodne novine 78/13).

Prema odredbama Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, sredstva za financiranje školskih ustanova čiji je osnivač Republika Hrvatska ili jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave osiguravaju se u državnom proračunu i proračunima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Od 2001. financiranje materijalnih, financijskih i rashoda za tekuće i investicijsko održavanje te kapitalnih ulaganja u području osnovnog i srednjoškolskog obrazovanja (decentralizirane funkcije) preneseno je s države na županije i gradove. Vlada Republike Hrvatske svake godine, istodobno kada utvrđuje prijedlog državnog proračuna, utvrđuje kriterije i mjerila za osiguravanje minimalnog financijskog standarda radi ostvarivanja javnih potreba osnovnog i srednjeg školstva. Prema utvrđenim kriterijima i mjerilima, županijama i gradovima, kao osnivačima i nositeljima financiranja osnovnih i srednjih škola te učeničkih domova, utvrđuju se bilančna prava, na temelju prosječnih kalkulativnih cijena po učeniku, po razrednom odjelu i po školskoj zgradi, za financiranje materijalnih i financijskih rashoda, rashoda za tekuće i investicijsko održavanje i rashoda za kapitalna ulaganja u visini koja osigurava minimalni financijski standard osnovnih i srednjih škola te učeničkih domova. Županije i gradovi su dužni donijeti vlastite godišnje odluke o kriterijima, mjerilima i načinu financiranja decentraliziranih funkcija osnovnih i srednjih škola te učeničkih domova u okvirima bilanciranih sredstava i po namjenama utvrđenim odlukama Vlade Republike Hrvatske. Dužni su sredstva za rashode za kapitalna ulaganja u osnovne i srednje škole te učeničke domove realizirati u skladu sa zakonom kojim se uređuje javna nabava. Također su dužni do 31. ožujka svake godine na propisanom obrascu dostaviti Ministarstvu znanosti i obrazovanja godišnje izvještaje o prihodima i rashodima decentraliziranih funkcija osnovnog i srednjeg školstva za prethodnu godinu.

Na području Ličko-senjske županije, financiranje osnovnoškolskih i srednjoškolskih ustanova preneseno je na Ličko-senjsku županiju i Grad Gospić. Vlada Republike Hrvatske za svaku godinu donosi odluke o kriterijima i mjerilima za utvrđivanje bilančnih prava za financiranje minimalnog financijskog standarda javnih potreba osnovnog školstva i javnih potreba srednjih škola i učeničkih domova, kojima su propisani kriteriji i mjerila za osiguranje minimalnog financijskog standarda školstva u određenoj godini.

Ličko-senjska županija obuhvaća četiri grada i osam općina s 50 927 stanovnika, a površine je 5 350 km². Na području Županije je 15 osnovnih, pet srednjih i dvije umjetničke škole te tri učenička doma čiji su osnivači Ličko-senjska županija i Grad Gospić.

Rashodi za kapitalna ulaganja financiraju se iz decentraliziranih sredstava za osiguravanje minimalnog financijskog standarda javnih potreba osnovnog i srednjeg školstva, u skladu s godišnjim odlukama Vlade Republike Hrvatske o kriterijima i mjerilima za utvrđivanje bilančnih prava za financiranje minimalnog financijskog standarda javnih potreba osnovnog školstva te srednjih škola i učeničkih domova te iz proračunskih sredstava osnivača i iz drugih izvora. Sredstva za financiranje decentraliziranih funkcija osnovnog i srednjeg školstva radi osiguravanja minimalnog financijskog standarda javnih potreba osnovnih i srednjih škola te učeničkih domova, županije i gradovi ostvaruju iz dodatnog udjela poreza na dohodak po propisanim stopama, a ako ostvarena sredstva nisu dovoljna, razliku do ukupnih bilančnih prava ostvaruju s pozicije izravnjanja za decentralizirane funkcije iz državnog proračuna. Način izračuna i iznose pomoći izravnjanja uredbama utvrđuje Vlada Republike Hrvatske.

Prema odredbama Odluke o kriterijima i mjerilima za utvrđivanje bilančnih prava za financiranje minimalnog financijskog standarda javnih potreba osnovnog školstva u 2014. godini (Narodne novine 7/14 i 107/14), Odluke o kriterijima i mjerilima za utvrđivanje bilančnih prava za financiranje minimalnog financijskog standarda javnih potreba osnovnog školstva u 2015. godini (Narodne novine 15/15) i Odluke o kriterijima i mjerilima za utvrđivanje bilančnih prava za financiranje minimalnog financijskog standarda javnih potreba osnovnog školstva u 2016. godini (Narodne novine 33/16), ukupna bilančna prava Ličko-senjske županije i Grada Gospića za rashode za kapitalna ulaganja u osnovne škole radi osiguravanja minimalnog financijskog standarda javnih potreba osnovnog školstva od 2014. do 2016. iznosila su 3.704.467,00 kn, od čega se 2.409.675,00 kn odnosilo na bilančna prava Županije, a 1.294.792,00 kn na bilančna prava Grada.

Prema odredbama Odluke o kriterijima i mjerilima za utvrđivanje bilančnih prava za financiranje minimalnog financijskog standarda javnih potreba srednjih škola i učeničkih domova u 2014. godini (Narodne novine 7/14 i 107/14), Odluke o kriterijima i mjerilima za utvrđivanje bilančnih prava za financiranje minimalnog financijskog standarda javnih potreba srednjih škola i učeničkih domova u 2015. godini (Narodne novine 15/15) i Odluke o kriterijima i mjerilima za utvrđivanje bilančnih prava za financiranje minimalnog financijskog standarda javnih potreba srednjih škola i učeničkih domova u 2016. godini (Narodne novine 33/16), ukupna bilančna prava Ličko-senjske županije za rashode za kapitalna ulaganja u srednje škole i učeničke domove radi osiguravanja minimalnog financijskog standarda javnih potreba srednjih škola i učeničkih domova od 2014. do 2016. iznosila su 1.308.955,00 kn.

U tablici broj 2 daju se podaci o ostvarenim ukupnim rashodima i izdacima te rashodima za kapitalna ulaganja u osnovne i srednje škole čiji su osnivači Ličko-senjska županija i Grad Gospić, od 2014. do 2016., prema podacima Županije i Grada.

Tablica broj 2

Ostvareni ukupni rashodi i izdaci te rashodi za kapitalna ulaganja u osnovne i srednje škole čiji su osnivači Ličko-senjska županija i Grad Gospić, od 2014. do 2016.

u kn

Redni broj	Osnivač	Godina	Ukupni rashodi i izdaci	Rashodi za kapitalna ulaganja u osnovne i srednje škole	Udjel u %
	1	2	3	4	5 (4/3)
1.	Ličko-senjska županija	2014.	62.575.941,00	124.187,00	0,2
		2015.	61.624.038,00	1.832.416,00	2,1
		2016.	105.271.729,00	1.635.255,00	1,6
		2014.-2016.	229.471.708,00	3.591.858,00	1,6
2.	Grad Gospić	2014.	67.938.469,00	663.663,00	1,0
		2015.	60.378.170,00	477.104,00	0,8
		2016.	66.806.297,00	407.168,00	0,6
		2014.-2016.	195.122.936,00	1.547.935,00	0,8
Ukupno		2014.	130.514.410,00	787.850,00	0,6
		2015.	122.002.208,00	2.309.520,00	1,9
		2016.	172.078.026,00	2.042.423,00	1,2
		2014.-2016.	424.594.644,00	5.139.793,00	1,2

Rashodi za kapitalna ulaganja u osnovne i srednje škole ostvareni su od 2014. do 2016. u iznosu 5.139.793,00 kn i čine 1,2 % ukupnih rashoda i izdataka Županije i Grada u navedenom razdoblju. Rashodi za kapitalna ulaganja u osnovne i srednje škole čiji je osnivač Ličko-senjska županija ostvareni su u 2014. u iznosu 124.187,00 kn, što je znatno manje od rashoda ostvarenih u 2015. i 2016. Odlukama Vlade Republike Hrvatske o kriterijima i mjerilima za utvrđivanje bilančnih prava za financiranje minimalnog financijskog standarda javnih potreba osnovnog školstva te srednjih škola i učeničkih domova u 2014., a na temelju zahtjeva Ličko-senjske županije, bilancirana sredstva za kapitalna ulaganja u osnovne i srednje škole i učeničke domove čiji je osnivač Županija, u iznosu 1.731.667,00 kn, prenamijenjena su za financiranje materijalnih i financijskih rashoda, radi podmirivanja dospjelih obveza.

U tablici broj 3 daju se podaci o ostvarenim rashodima za kapitalna ulaganja u osnovne i srednje škole čiji su osnivači Ličko-senjska županija i Grad Gospić, od 2014. do 2016., po izvorima financiranja, prema podacima Županije i Grada.

Tablica broj 3

Ostvareni rashodi za kapitalna ulaganja u osnovne i srednje škole čiji su osnivači Ličko-senjska županija i Grad Gospić od 2014. do 2016., po osnivačima i izvorima financiranja

u kn

Redni broj	Osnivač	Izvori financiranja		
		Decentralizirana sredstva	Vlastita proračunska sredstva	Ukupno
	1	2	3	4
I.	Osnovne škole			
1.	Ličko-senjska županija	2.287.890,00	0,00	2.287.890,00
2.	Grad Gospić	1.286.548,00	261.387,00	1.547.935,00
	Ukupno osnovne škole	3.574.438,00	261.387,00	3.835.825,00
II.	Srednje škole			
1.	Ličko-senjska županija	1.303.968,00	0,00	1.303.968,00
	Ukupno osnovne i srednje škole	4.878.406,00	261.387,00	5.139.793,00

Od ukupnih rashoda za kapitalna ulaganja u osnovne i srednje škole u iznosu 5.139.793,00 kn, 4.878.406,00 kn ili 94,9 % je financirano iz sredstava za financiranje decentraliziranih funkcija osnovnog i srednjeg školstva, a 261.387,00 kn ili 5,1 % iz vlastitih proračunskih sredstava Grada Gospića. Na ulaganja u osnovne škole se odnosi 3.835.825,00 kn ili 74,6 %, a na ulaganja u srednje škole 1.303.968,00 kn ili 25,4 %. Ulaganja u osnovne škole čiji je osnivač Ličko-senjska županija iznose 2.287.890,00 kn ili 59,6 %, a u osnovne škole čiji je osnivač Grad Gospić 1.547.935,00 kn ili 40,4 % ukupnih ulaganja u osnovne škole.

Osnovne i srednje škole i učenički domovi grade se i opremaju prema državnim pedagoškim standardima osnovnoškolskog i srednjoškolskog sustava odgoja i obrazovanja, normativima za izgradnju i opremanje školskih prostora i prostora učeničkih domova te drugim propisima o građenju i drugim područjima važnima za rad i boravak u školama i učeničkim domovima. Osnovni pedagoški standard školskog prostora u pravilu treba osigurati rad škole u jednoj, a iznimno u dvije smjene. Školska zgrada treba osigurati funkcionalnu organizaciju prostora primjerenu suvremenim oblicima nastave, zadovoljiti sve higijensko-tehničke zahtjeve i osnovna ekološka i estetska mjerila, u skladu s mjerilima koja su detaljno utvrđena državnim pedagoškim standardima. Površina potrebnog zemljišta za izgradnju školske zgrade i školske dvorane te formiranje školskog trga, školskog vježbališta, prostora za rekreaciju i školskog parka, zelenih površina i drugog, po učeniku iznosi 30 do 40 m² za osnovne škole, odnosno 30 m² za srednje škole i učeničke domove. Iznimno, zbog veće katnosti školske zgrade ili guste izgrađenosti naselja te ukoliko se učenički dom organizira u sastavu škole, površina potrebnog zemljišta može iznositi 20 m² po učeniku. Zbog sigurnosti učenika te održavanja i čuvanja, vanjski prostor u osnovnim školama i učeničkim domovima mora biti ograđen.

Odredbama državnih pedagoških standarda osnovnoškolskog i srednjoškolskog sustava odgoja i obrazovanja propisano je da se pedagoški standardi prema utvrđenim mjerilima za prostor i opremu uvode postupno te se moraju postići do konca 2017. u novim, a do konca 2022. u svim osnovnim i srednjim školama te učeničkim domovima u Republici Hrvatskoj. Pod novim školama i učeničkim domovima podrazumijevaju se škole i domovi koji se grade i opremaju nakon stupanja na snagu navedenih pedagoških standarda, odnosno od svibnja 2008.

Ličko-senjska županija

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine 86/06, 125/06, 16/07, 95/08, 46/10, 145/10, 37/13, 44/13, 45/13 i 110/15) Ličko-senjska županija je utvrđena kao jedinica područne (regionalne) samouprave. Prema Mreži školskih ustanova iz 2011., osnivač je 12 osnovnih škola s 32 područne škole, pet srednjih škola, jedne umjetničke škole (osnovna glazbena škola pri jednoj od osnovnih škola) i tri učenička doma u sastavu srednjih škola. Prema podacima Županije, zbog nedostatka učenika, do 2016. je privremeno s radom prestalo sedam područnih škola.

Prema podacima Ličko-senjske županije, rashodi za kapitalna ulaganja u osnovne i srednje škole, čiji je osnivač Županija, od 2014. do 2016. iznose 3.591.858,00 kn, a financirani su u cijelosti iz sredstava za financiranje decentraliziranih funkcija osnovnog i srednjeg školstva, koja su ostvarena u okviru iznosa utvrđenih bilančnih prava za financiranje rashoda za kapitalna ulaganja. Rashodi za kapitalna ulaganja u osnovne škole iznose 2.287.890,00 kn, a u srednje škole 1.303.968,00 kn. Ličko-senjska županija u navedenom razdoblju nije iz vlastitog proračuna financirala rashode za kapitalna ulaganja iznad minimalnog financijskog standarda u osnovne i srednje škole i učeničke domove, a eventualni rashodi za kapitalna ulaganja iznad minimalnog financijskog standarda financirani iz drugih izvora (vlastita sredstva škola, proračuni jedinica lokalne samouprave na čijim se područjima nalaze škole i donacije) ne evidentiraju se u proračunu Županije te se ne iskazuju u izvještajima o izvršenju proračuna.

Prema odredbama članaka 16., 17. i 29. Zakona o proračunu, posebni dio proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave se sastoji od plana rashoda i izdataka proračunskih korisnika iskazanih po vrstama, raspoređenih u programe koji se sastoje od aktivnosti i projekata. Financijski plan proračunskog korisnika čine prihodi i primici te rashodi i izdaci raspoređeni u programe koji se sastoje od aktivnosti i projekata te mora obuhvatiti sve izvore financiranja. Iz navedenog proizlazi obveza uključivanja svih prihoda i primitaka, rashoda i izdataka proračunskih korisnika u proračun Županije te u polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju proračuna.

Državni ured za reviziju nalaže vlastite i namjenske prihode škola i drugih proračunskih korisnika planirati u proračunu Ličko-senjske županije te izvještavati o njihovom ostvarenju u izvještajima o izvršenju proračuna, u skladu s odredbama Zakona o proračunu.

U 2014. rashodi za kapitalna ulaganja, financirani iz sredstava za financiranje decentraliziranih funkcija osnovnog i srednjeg školstva, u osnovne škole nisu ostvareni, dok su rashodi za kapitalna ulaganja u srednje škole ostvareni u iznosu 124.187,00 kn, što je znatno manje u odnosu na rashode ostvarene u 2015. i 2016. Odlukama Vlade Republike Hrvatske o kriterijima i mjerilima za utvrđivanje bilančnih prava za financiranje minimalnog financijskog standarda javnih potreba osnovnog školstva te srednjih škola i učeničkih domova u 2014., a na temelju zahtjeva Ličko-senjske županije, bilancirana sredstva za kapitalna ulaganja u osnovne škole u iznosu 1.258.499,00 kn te za srednje škole i učeničke domove u iznosu 473.168,00 kn, prenamijenjena su za financiranje materijalnih i financijskih rashoda, radi podmirivanja dospjelih obveza škola za te rashode.

U tablici broj 6 daju se podaci o ostvarenim rashodima za kapitalna ulaganja u osnovne i srednje škole čiji je osnivač Ličko-senjska županija, od 2014. do 2016., po školama.

Tablica broj 4

Rashodi za kapitalna ulaganja u osnovne i srednje škole čiji je osnivač Ličko-senjska županija, od 2014. do 2016., po školama

u kn

Redni broj	Škola	Rashodi za kapitalna ulaganja			
		2014.	2015.	2016.	Ukupno
	1	2	3	4	5 (2+3+4)
I.	Osnovne škole				
1.	Osnovna škola Donji Lapac	0,00	58.545,00	58.037,00	116.582,00
2.	Osnovna škola Zrinskih i Frankopana, Otočac	0,00	186.075,00	115.072,00	301.147,00
3.	Osnovna škola Silvija Strahimira Kranjčevića, Senj	0,00	132.202,00	127.119,00	259.321,00
4.	Osnovna škola Luke Perkovića, Brinje	0,00	91.530,00	109.766,00	201.296,00
5.	Osnovna škola Karlobag	0,00	106.773,00	85.297,00	192.070,00
6.	Osnovna škola Perušić	0,00	198.083,00	202.051,00	400.134,00
7.	Osnovna škola Anž Frankopan, Kosinj	0,00	22.452,00	21.570,00	44.022,00
8.	Osnovna škola Antuna Gustava Matoša, Novalja	0,00	69.455,00	117.000,00	186.455,00
9.	Osnovna škola Lovinac	0,00	48.689,00	69.930,00	118.619,00
10.	Osnovna škola Plitvička jezera, Mukinje	0,00	109.696,00	49.817,00	159.513,00
11.	Osnovna škola kralja Tomislava, Udbina	0,00	59.999,00	37.457,00	97.456,00
12.	Osnovna škola dr. Franje Tuđmana, Korenica	0,00	140.634,00	70.641,00	211.275,00
	Ukupno osnovne škole	0,00	1.224.133,00	1.063.757,00	2.287.890,00
II.	Srednje škole				
1.	Strukovna škola Gospić	60.000,00	75.000,00	120.100,00	255.100,00
2.	Gimnazija Gospić	0,00	80.528,00	80.000,00	160.528,00
3.	Srednja škola Otočac	0,00	77.965,00	5.725,00	83.690,00
4.	Srednja škola Pavla Rittera Vitezovića, Senj	24.898,00	75.211,00	92.926,00	193.035,00
5.	Srednja škola Plitvička jezera, Korenica	39.289,00	299.579,00	272.747,00	611.615,00
	Ukupno srednje škole	124.187,00	608.283,00	571.498,00	1.303.968,00
	Sveukupno osnovne i srednje škole	124.187,00	1.832.416,00	1.635.255,00	3.591.858,00

Od 2014. do 2016. su provedena kapitalna ulaganja u sve osnovne i srednje škole čiji je osnivač Ličko-senjska županija. Ulaganja u Osnovnu glazbenu školu Vjenceslava Novaka u Senju provode se i iskazuju kao ulaganja u Osnovnu školu Silvija Strahimira Kranjčevića u Senju, pri kojoj je osnovana. Prema obrazloženju Županije, u navedenom razdoblju nije bilo kapitalnih ulaganja u učeničke domove, koji su osnovani u sastavu Strukovne škole Gospić, Srednje škole Otočac i Srednje škole Plitvička jezera u Korenici, a kada ih ima provode se i iskazuju kao ulaganja u škole u čijem su sastavu osnovani.

U tablici broj 7 daju se podaci o ostvarenim rashodima za kapitalna ulaganja u osnovne i srednje škole čiji je osnivač Ličko-senjska županija, od 2014. do 2016., po vrstama ulaganja.

Tablica broj 5

Rashodi za kapitalna ulaganja u osnovne i srednje škole čiji je osnivač
Ličko-senjska županija, od 2014. do 2016., po vrstama ulaganja

u kn

Redni broj	Vrsta ulaganja	Iznos rashoda			
		2014.	2015.	2016.	Ukupno
	1	2	3	4	5 (2+3+4)
1.	Nabava opreme	24.898,00	810.972,00	584.604,00	1.420.474,00
2.	Nabava nematerijalne imovine	60.000,00	75.000,00	0,00	135.000,00
3.	Dodatna ulaganja na građevinskim objektima	39.289,00	946.444,00	1.050.651,00	2.036.384,00
	Ukupno	124.187,00	1.832.416,00	1.635.255,00	3.591.858,00

Rashodi za nabavu opreme u iznosu 1.420.474,00 kn odnose se na nabavu računala i računalne opreme, namještaja i druge opreme za opremanje učionica i drugih školskih prostora te sportske opreme za opremanje školskih sportskih dvorana. Rashodi za nabavu nematerijalne imovine u iznosu 135.000,00 kn odnose se na izradu projektne dokumentacije za obnovu zgrade i sportske dvorane Strukovne škole Gospić. Dodatna ulaganja na građevinskim objektima u iznosu 2.036.384,00 kn odnose se na obnovu krovništa, stropova, podova, hodnika, kuhinjskih prostorija, učionica, sanitarnih čvorova, stolarije i sustava grijanja u školskim objektima te na uređenje školskih dvorišta.

Nalaz i preporuke

- Odluke o kapitalnim ulaganjima u osnovne i srednje škole

Ličko-senjska županija je od 2014. do 2016. donosila godišnje odluke o kriterijima, mjerilima i načinu financiranja decentraliziranih funkcija osnovnih i srednjih škola u okvirima bilanciranih sredstava i po namjenama utvrđenim odlukama Vlade Republike Hrvatske. Rashode za kapitalna ulaganja u osnovne i srednje škole planirala je i izvršavala na temelju godišnjih planova rashoda za kapitalna ulaganja, donesenih na temelju iskazanih potreba škola, koji sadrže ulaganja u obnovu i opremanje postojećih školskih objekata, koja se realiziraju tijekom godine za koju se plan donosi. Rashoda za izgradnju novih školskih objekata u navedenom razdoblju nije bilo.

Na temelju poziva Ministarstva znanosti i obrazovanja, Ličko-senjska županija je prijavila dvije osnovne i jednu srednju školu za sufinanciranje kapitalnih ulaganja iz sredstava državnog proračuna i Europskog fonda za regionalni razvoj, osiguranih za razdoblje od 2014. do 2020. Ulaganja su se odnosila na energetske obnovu zgrada Osnovne škole dr. Franje Tuđmana u Korenici i Osnovne škole Perušić te na modernizaciju i razvoj postojeće infrastrukture Strukovne škole Gospić, a prijavljena su na temelju analize podataka o stanju i opremljenosti školskih objekata. Analizom je utvrđeno da je zgrade navedenih osnovnih škola potrebno obnoviti radi povećanja energetske učinkovitosti, dok je postojeću infrastrukturu i opremu u navedenoj srednjoj školi potrebno modernizirati, s ciljem uvođenja programa za nova zanimanja u području obnovljivih izvora energije i povećanja energetske učinkovitosti škole, radi osiguravanja bolje kvalitete i dostupnosti obrazovnih usluga. Prema obrazloženju Županije, vrijednost navedenih projekata iznosi ukupno 16.081.521,00 kn, a u vrijeme obavljanja revizije (prosinac 2017.) u tijeku je potpisivanje ugovora za projekte energetske obnove školskih zgrada dviju osnovnih škola, dok je projekt modernizacije infrastrukture srednje škole na čekanju od ožujka 2015., kada je Županija obaviještena od nadležnog ministarstva da je projekt, nakon provedenog procesa evaluacije, zadovoljio propisane uvjete, ali je potrebno izvršiti izmjenu operativnog programa na koji je prijavljen, o čemu će Županija biti obaviještena. Osim navedenih projekata, Županija je u listopadu 2017. Ministarstvu regionalnoga razvoja i fondova Europske unije prijavila još dva projekta kapitalnih ulaganja u škole, ukupne vrijednosti 354.333,00 kn, za sufinanciranje iz sredstava državnog proračuna i fondova Europske unije, a odnose se na izradu projektne dokumentacije za rekonstrukciju i dogradnju školske sportske dvorane Osnovne škole Perušić i zgrade Osnovne škole Silvija Strahimira Kranjčevića u Senju.

Ličko-senjska županija, u suradnji s osnovnim i srednjim školama, za svaku proračunsku godinu provodi pojedinačne analize stanja i opremljenosti škola i učeničkih domova s ciljem obnove školskih i domskih objekata i nabave potrebne opreme, ali nije provela sustavnu analizu svih podataka o prostornim uvjetima i opremljenosti postojećih škola i učeničkih domova u odnosu na pedagoške standarde i normative, propisane odredbama Državnog pedagoškog standarda osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja, Državnog pedagoškog standarda srednjoškolskog sustava odgoja i obrazovanja i Odluke o utvrđivanju normativa prostora i opreme građevina škola, građevina školskih sportskih dvorana i školskih vanjskih igrališta, na temelju koje bi utvrdila vrste, iznose i izvore potrebnih ulaganja po školama i učeničkom domu, kako bi se propisani pedagoški standardi, koje je s obzirom na mogućnost prilagodbe postojećih školskih i domskih objekata moguće postići, postigli u propisanom roku do konca 2022.

Državni ured za reviziju predlaže Ličko-senjskoj županiji izraditi, u suradnji sa školama, analizu svih podataka o stanju i opremljenosti postojećih osnovnih i srednjih škola i učeničkih domova, čiji je osnivač, u odnosu na propisane pedagoške standarde i normative te utvrditi prioritete, vrste i iznose potrebnih kapitalnih ulaganja po školama radi postizanja pedagoških standarda prema propisanim mjerilima za prostor i opremu, kako bi Županija mogla prijaviti projekte kapitalnih ulaganja na postojeće i buduće pozive i natječaje za sve škole i učeničke domove za koje su ulaganja potrebna.

- Provedba i praćenje provedbe kapitalnih ulaganja u osnovne i srednje škole

Godišnjim odlukama Vlade Republike Hrvatske o kriterijima i mjerilima za utvrđivanje bilančnih prava za financiranje minimalnog financijskog standarda javnih potreba osnovnog školstva te srednjih škola i učeničkih domova u 2014., 2015. i 2016. bilo je propisano da županije i gradovi ne mogu započeti kapitalna ulaganja u škole i učeničke domove bez izrade investicijskog elaborata, u kojem su precizno utvrđeni opseg i vrijednost radova i usluga te vrijeme realizacije i realni izvori sredstava, i prethodne suglasnosti Ministarstva znanosti i obrazovanja na godišnji plan rashoda za kapitalna ulaganja.

Ličko-senjska županija je od 2014. do 2016. kapitalna ulaganja u škole obavljala bez izrade investicijskih elaborata, ali su opseg i vrijednost radova i usluga utvrđivani troškovnicima, koji su izrađivani prije donošenja odluke o ulaganjima, a vrijeme realizacije ugovorima s dobavljačima. Ulaganja su obavljana na temelju godišnjih programa javnih potreba u obrazovanju i planova rashoda za kapitalna ulaganja na koje su pribavljene suglasnosti nadležnog ministarstva.

Odlukama Vlade Republike Hrvatske o kriterijima i mjerilima za utvrđivanje bilančnih prava za financiranje minimalnog financijskog standarda javnih potreba osnovnog i srednjeg školstva u 2017. županijama i gradovima nije propisana obveza izrade investicijskog elaborata i pribavljanja suglasnosti nadležnog ministarstva na plan rashoda za kapitalna ulaganja u 2017.

Prema odredbama članka 21. Državnog pedagoškog standarda osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja i članka 19. Državnog pedagoškog standarda srednjoškolskog sustava odgoja i obrazovanja, Ministarstvo znanosti i obrazovanja izdaje suglasnost na idejne projekte izgradnje novih kao i dogradnje i rekonstrukcije postojećih škola. Ličko-senjska županija od 2014. do 2016. nije financirala izradu idejnih projekata izgradnje novih niti dogradnje i rekonstrukcije postojećih škola te nije pribavljala suglasnost nadležnog ministarstva.

Kapitalna ulaganja u škole su od 2014. do 2016. provedena zaključivanjem ugovora između škola i dobavljača odabranih u postupcima nabave, koje su provodile škole, a kojima su ugovarani opseg i vrijednost radova i usluga u okviru planiranih iznosa te vrijeme realizacije i drugi elementi potrebni za provedbu ulaganja. Sredstva za financiranje ulaganja utvrđena ugovorima su bila dostatna za završetak ugovorenih ulaganja, a ulaganja su započeta i završena u ugovorenim rokovima te Ličko-senjska županija koncem 2016. nije imala nerealiziranih ugovorenih ulaganja u osnovne i srednje škole.

Praćenje provedbe ulaganja se provodilo putem nadležnog upravnog odjela za poslove osnovnog i srednjeg školstva, koji surađuje s predstavnicima škola i nadzire njihove materijalne i financijske zahtjeve koji se odnose na kapitalna i druga ulaganja tako što navedenom upravnom odjelu škole dostavljaju troškovnike, ugovore, račune, obračunske situacije i druge dokumente koji se odnose na provedbu ulaganja.

- Vrednovanje završenih kapitalnih ulaganja u osnovne i srednje škole

Ličko-senjska županija putem nadležnog upravnog odjela, koji surađuje s predstavnicima škola, prati provedbu kapitalnih ulaganja u osnovne i srednje škole i učeničke domove, ali nije uspostavila sustav vrednovanja završenih kapitalnih ulaganja, koji bi osigurao sustavne podatke o iskorištenosti i troškovima korištenja i održavanja nabavljene imovine te dostatnosti ulaganja u obnovu, rekonstrukciju, nadogradnju i izgradnju školskih i domskih objekata radi postizanja propisanih pedagoških standarda u svakoj pojedinoj školi i učeničkom domu. Tako Županija nema sustavne podatke o prostornim uvjetima i opremljenosti škola i učeničkih domova u odnosu na mjerila za prostor i opremu propisana državnim pedagoškim standardima osnovnoškolskog i srednjoškolskog sustava odgoja i obrazovanja, koji se odnose na podatke o površini zemljišta koju školski i domski objekti zauzimaju, o tome jesu li vanjski školski i domski prostori ograđeni, o površinama i dimenzijama učionica, radionica za praktičnu nastavu, sportskih dvorana, knjižnica i čitaonica, blagovaonica, soba u učeničkom domu, prostora za organizaciju i koordinaciju rada škole ili učeničkog doma, vanjskih ulaznih vrata i vjetrobrana te komunikacijskih, višenamjenskih i drugih školskih i domskih prostora, o tome omogućava li radionički prostor za učenike s teškoćama njihov nesmetan rad i kretanje, o organizaciji sanitarnih čvorova i broju sanitarnih uređaja u njima, o broju knjiga u školskim i domskim knjižnicama i broju računala u informatičkim učionicama, odgovaraju li gospodarski prostori škole ili učeničkog doma vrsti i kapacitetu škole ili doma, načinu opskrbe te osiguranju energetske potrebe, imaju li ulazi u škole natkriveni trijem i zaštićeni prilaz za osobe s invaliditetom propisanih dimenzija i nagiba, jesu li pješački prilazni putovi osvijetljeni i udovoljavaju li propisima o sigurnosti u prometu, jesu li veličina školskih vježbališta i broj sportskih borilišta na njima primjereni broju razrednih odjela, nastavnom programu, izbornim aktivnostima i sportskim aktivnostima lokalne zajednice, jesu li za stvaranje primjerenih uvjeta rada u školama i učeničkom domu zadovoljeni propisani higijensko-tehnički zahtjevi koji se odnose na osvijetljenje, osunčanost, prozračivanje, toplinsku zaštitu, zaštitu od buke i akustiku, grijanje i hlađenje, opskrbu vodom, odvodnju otpadnih voda, električne instalacije, instalacije informatike, zaštitu od požara i zaštitu od provale, je li za slabovidne učenike osigurano dodatno osvijetljenje prema njihovim individualnim potrebama, je li u strukovnim školama na primjeren način organizirana doprema, skladištenje, odlaganje i odvoz opasnih tvari, je li oprema školskog i domskog prostora dostatna i odgovara li namjeni, jesu li za učenike s posebnim obrazovnim potrebama osigurani prilagođeni namještaj i potrebna pomagala te druge podatke.

Državni ured za reviziju predlaže uspostaviti, u suradnji sa školama, sustav vrednovanja završenih kapitalnih ulaganja u osnovne i srednje škole i učeničke domove koji će osigurati sustavne podatke o iskorištenosti i troškovima korištenja i održavanja nabavljene imovine te dostatnosti ulaganja u obnovu, rekonstrukciju, nadogradnju i izgradnju školskih i domskih objekata za svaku pojedinu školu i učenički dom u odnosu na propisane pedagoške standarde. Predlaže se provoditi analizu rezultata kapitalnih ulaganja i za svaku školu i učenički dom utvrditi jesu li pojedinom vrstom ulaganja postignuti pedagoški standardi prema propisanim mjerilima za prostor i opremu te pri donošenju odluka o kapitalnim ulaganjima uzeti u obzir rezultate provedenih analiza kako bi se kapitalnim ulaganjima upravljalo na učinkovitiji način.

- Evidencija o stanju i opremljenosti osnovnih i srednjih škola

Ličko-senjska županija je ustrojila evidenciju o osnovnim i srednjim školama i učeničkim domovima čiji je osnivač. Evidencija sadrži podatke o školskim i domskim objektima, broju učenika i razrednih odjela, smjenskom radu, produženom boravku u osnovnim školama i druge podatke te obuhvaća sve škole i učeničke domove. Evidentirani podaci o broju školskih objekata od 2014. do 2016. istovjetni su podacima navedenim u godišnjim odlukama Vlade Republike Hrvatske o kriterijima i mjerilima za utvrđivanje bilančnih prava za financiranje minimalnog financijskog standarda javnih potreba osnovnog školstva te srednjih škola i učeničkih domova u 2014., 2015. i 2016.

Prema navedenoj evidenciji, odgojno-nastavna djelatnost u osnovnim i srednjim školama i učeničkim domovima čiji je osnivač Ličko-senjska županija se u 2016. odvijala u 62 objekta, i to u 47 objekata osnovnih škola i 15 objekata srednjih škola i učeničkih domova. U školskoj godini 2015./2016. osnovne škole čije je osnivač Županija je pohađalo 2 395 učenika, što je u odnosu na 2013./2014. manje za 5,1 %, a u odnosu na 2014./2015. manje za 2,8 %. U školskoj godini 2015./2016. srednju školu su pohađala 1 484 učenika, što je u odnosu na 2013./2014. manje za 14,7 %, a u odnosu na 2014./2015. manje za 10,3 %. Od 12 matičnih osnovnih škola, tri su radile u dvije smjene, dok su sve druge matične osnovne škole, kao i sve područne osnovne škole i sve srednje škole, radile u jednoj smjeni. Od ukupno 37 matičnih i područnih osnovnih škola, produženi boravak je bio organiziran u jednoj matičnoj osnovnoj školi. U razrednim odjelima u matičnim osnovnim školama je bilo prosječno 15, u područnim osnovnim školama sedam, a u srednjim školama 18 učenika. U školskoj godini 2015./2016., ukupni kapacitet učeničkih domova omogućavao je smještaj za 181 učenika, a bilo ih je smješteno 168, čime je popunjenost učeničkih domova ostvarena u visini 92,8 %, pri čemu nije bilo neupisanih učenika koji su se prijavili za smještaj u učenički dom. U odgojno obrazovnim skupinama u učeničkim domovima bilo je prosječno 19 učenika. Najstarija zgrada osnovnih škola je izgrađena 1832., a najnovija 2008. Najstarija zgrada srednjih škola je izgrađena 1920., a najnovija 1985. Vlasnici školskih zgrada su najčešće same škole, a u pojedinim slučajevima vlasnici školskih zgrada su Republika Hrvatska ili gradovi i općine na čijem se području zgrade nalaze. Kod tri područne škole evidentirano je privatno vlasništvo nad školskim zgradama. Od 12 matičnih osnovnih škola, osam ih ima sportsku dvoranu, a četiri nema. Od 25 područnih osnovnih škola, sportsku dvoranu imaju dvije područne škole. Sve srednje škole imaju sportsku dvoranu. Prema dostupnim podacima, u dvije školske zgrade su ugrađeni zdravstveno i ekološki neprihvatljivi materijali, a sanacije su planirane 2018. i 2020.

Podatke o prostornim uvjetima i opremljenosti osnovnih i srednjih škola i učeničkih domova u odnosu na mjerila za prostor i opremu propisana državnim pedagoškim standardima osnovnoškolskog i srednjoškolskog sustava odgoja i obrazovanja te Odlukom o utvrđivanju normativa prostora i opreme građevina škola, građevina školskih sportskih dvorana i školskih vanjskih igrališta, Ličko-senjska županija, putem nadležnog upravnog odjela koji surađuje s predstavnicima škola, prikuplja od škola u trenutku kada se ukaže potreba za njima, radi prijave projekata kapitalnih ulaganja u škole i učeničke domove za financiranje iz državnih programa, izvještavanja nadležnog ministarstva ili za druge svrhe.

Grad Gospić

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, Grad Gospić je utvrđen kao jedinica lokalne samouprave na području Ličko-senjske županije. Prema Mreži školskih ustanova, osnivač je tri osnovne škole s osam područnih škola i jedne umjetničke škole (osnovna glazbena škola pri jednoj od osnovnih škola).

Prema podacima Grada Gospića, rashodi za kapitalna ulaganja u osnovne škole od 2014. do 2016. iznose 1.547.935,00 kn, a financirani su iz sredstava za financiranje decentraliziranih funkcija osnovnog školstva i iz vlastitih proračunskih sredstava Grada.

U tablici broj 8 daju se podaci o ostvarenim rashodima za kapitalna ulaganja u osnovne škole čiji je osnivač Grad Gospić, od 2014. do 2016., po izvorima financiranja.

Tablica broj 6

Ostvareni rashodi za kapitalna ulaganja u osnovne škole čiji je osnivač Grad Gospić, od 2014. do 2016., po izvorima financiranja

u kn

Redni broj	Izvori financiranja	Rashodi			
		2014.	2015.	2016.	Ukupno
	1	2	3	4	5 (2+3+4)
1.	Decentralizirana sredstva	464.026,00	415.354,00	407.168,00	1.286.548,00
2.	Vlastita proračunska sredstva	199.637,00	61.750,00	0,00	261.387,00
	Ukupno	663.663,00	477.104,00	407.168,00	1.547.935,00

Od ukupnih rashoda za kapitalna ulaganja u osnovne škole u iznosu 1.547.935,00 kn, 1.286.548,00 kn ili 83,1 % se odnosi na rashode za osiguravanje minimalnog financijskog standarda osnovnog školstva koji su financirani iz sredstava za financiranje decentraliziranih funkcija osnovnog školstva, a 261.387,00 kn ili 16,9 % na rashode za potrebe osnovnog školstva iznad minimalnog financijskog standarda, koji su financirani iz vlastitih proračunskih sredstava Grada Gospića. Rashodi za kapitalna ulaganja financirani iz decentraliziranih sredstava za osiguravanje minimalnog financijskog standarda ostvareni su u okviru iznosa utvrđenih bilančnih prava za financiranje rashoda za kapitalna ulaganja. Rashodi za kapitalna ulaganja iznad minimalnog financijskog standarda odnose se na nabavu računala za jedno razredno odjeljenje u osnovnoj školi dr. Jure Turića u 2014. u iznosu 199.637,00 kn te na sanaciju krovništva sportske dvorane u istoj školi u 2015. u iznosu 61.750,00 kn.

U tablici broj 9 daju se podaci o ostvarenim rashodima za kapitalna ulaganja u osnovne škole čiji je osnivač Grad Gospić, od 2014. do 2016., po školama.

Tablica broj 7

Rashodi za kapitalna ulaganja u osnovne škole čiji je osnivač Grad Gospić, od 2014. do 2016., po školama

u kn

Redni broj	Škola	Rashodi za kapitalna ulaganja			
		2014.	2015.	2016.	Ukupno
	1	2	3	4	5 (2+3+4)
1.	Osnovna škola dr. Jure Turića, Gospić	261.131,00	186.371,00	232.780,00	680.282,00
2.	Osnovna škola dr. Franje Tuđmana, Lički Osik	305.794,00	114.445,00	98.144,00	518.383,00
3.	Osnovna škola dr. Ante Starčević, Klanac	96.738,00	176.288,00	76.244,00	349.270,00
	Ukupno	663.663,00	477.104,00	407.168,00	1.547.935,00

Od 2014. do 2016. su provedena kapitalna ulaganja u sve osnovne škole čiji je osnivač Grad Gospić. Ulaganja u Osnovnu glazbenu školu provode se i iskazuju kao ulaganja u Osnovnu školu dr. Jure Turića, pri kojoj je osnovana.

U tablici broj 10 daju se podaci o ostvarenim rashodima za kapitalna ulaganja u osnovne škole čiji je osnivač Grad Gospić, od 2014. do 2016., po vrstama ulaganja.

Tablica broj 9

Rashodi za kapitalna ulaganja u osnovne škole čiji je osnivač Grad Gospić, od 2014. do 2016., po vrstama ulaganja

u kn

Redni broj	Vrsta ulaganja	Iznos rashoda			
		2014.	2015.	2016.	Ukupno
	1	2	3	4	5 (2+3+4)
1.	Nabava opreme	546.811,00	249.036,00	229.872,00	1.025.719,00
2.	Nabava knjiga	0,00	0,00	24.943,00	24.943,00
3.	Dodatna ulaganja na građevinskim objektima	116.852,00	228.068,00	152.353,00	497.273,00
	Ukupno	663.663,00	477.104,00	407.168,00	1.547.935,00

Rashodi za nabavu opreme u iznosu 1.025.719,00 kn odnose se na nabavu računala i računalne opreme, opreme za grijanje, ventilaciju i hlađenje, namještaja i druge opreme za opremanje školskih učionica i drugih školskih prostora te sportske opreme za opremanje školskih sportskih dvorana. Rashodi za nabavu knjiga u iznosu 24.943,00 kn odnose se na nabavu knjiga za školsku knjižnicu u Osnovnoj školi dr. Jure Turića. Dodatna ulaganja na građevinskim objektima u iznosu 497.273,00 kn odnose se na sanaciju krovišta, podova, sanitarnih čvorova i stolarije te ugradnju rasvjete u školskim zgradama i sportskim dvoranama te na uređenje školskih dvorišta.

Nalaz i preporuke

- Odluke o kapitalnim ulaganjima u osnovne škole

Grad Gospić je od 2014. do 2016. donio godišnje odluke o kriterijima, mjerilima i načinu financiranja decentraliziranih funkcija osnovnih škola u okvirima bilanciranih sredstava i po namjenama utvrđenim odlukama Vlade Republike Hrvatske. Rashode za kapitalna ulaganja u osnovne škole planirao je i izvršavao na temelju godišnjih planova rashoda za kapitalna ulaganja, donesenih na temelju iskazanih potreba škola, koji sadrže ulaganja u obnovu i opremanje postojećih školskih objekata, koja se realiziraju tijekom godine za koju se plan donosi. Rashoda za izgradnju novih školskih objekata u navedenom razdoblju nije bilo.

Na temelju poziva Ministarstva znanosti i obrazovanja iz 2006. Grad Gospić je prijavio sve tri osnovne škole za sufinanciranje kapitalnih ulaganja iz udruženih sredstava državnog proračuna i zajma Svjetske banke. Prijavljena ulaganja su se odnosila na dogradnju i opremanje školskih zgrada osnovnih škola dr. Jure Turića i dr. Franje Tuđmana te na uvođenje centralnog grijanja u zgradu Osnovne škole dr. Ante Starčević, a prijavljena su na temelju analize podataka o stanju i opremljenosti školskih objekata. Grad je analizom utvrdio da je zgradu Osnovne škole dr. Jure Turića potrebno nadograditi sa 16, a zgradu Osnovne škole dr. Franje Tuđmana s 14 novih učionica, kako bi im se omogućio rad u jednoj smjeni, dok je centralno grijanje u zgradu Osnovne škole dr. Ante Starčević potrebno uvesti radi prelaska s grijanja na drva na grijanje na plin, s ciljem povećanja energetske učinkovitosti i smanjenja troškova grijanja. Zgrada Osnovne škole dr. Jure Turića je nadograđena 2010., a vrijednost ulaganja je evidentirana u iznosu 10.821.517,00 kn, od čega je Ministarstvo financiralo 9.279.438,00 kn, a Grad 1.542.079,00 kn. Projekt nadogradnje Osnovne škole dr. Franje Tuđmana, planirane vrijednosti 16.425.000,00 kn, nije realiziran. Prema obrazloženju Grada, do 2012., kada je prijavljeni projekt trebalo potvrditi, je došlo do značajnog smanjenja broja učenika u navedenoj školi, što je dovelo do rada u jednoj smjeni, te je Grad odustao od projekta. Projekt uvođenja centralnog grijanja u zgradu Osnovne škole dr. Ante Starčević je realiziran u 2010., vrijednost mu je iznosila 1.302.549,00 kn, od čega je 75,0 % ili 976.912,00 kn financirano iz udruženih sredstava državnog proračuna i zajma Svjetske banke, a 25,0 % ili 325.637,00 kn iz proračuna Grada Gospića.

Grad Gospić je u 2015. na natječaj Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost prijavio projekt rekonstrukcije kotlovnice u Osnovnoj školi dr. Franje Tuđmana radi prelaska s grijanja na lož ulje na grijanje na bio masu, s ciljem povećanja energetske učinkovitosti i smanjenja troškova grijanja. Prijava je odbijena s obrazloženjem da ne sadrži svu propisanu dokumentaciju, koja se, između ostalog, odnosi na opis projekta uključujući opis postojećeg stanja, opis planiranog tehničkog rješenja, ocjenu očekivanih učinaka u području energetske učinkovitosti, podatke o financijskoj sposobnosti prijavitelja i druge podatke.

Grad Gospić u suradnji s osnovnim školama za svaku proračunsku godinu provodi pojedinačne analize stanja i opremljenosti škola s ciljem obnove školskih objekata i nabave potrebne opreme, ali nije proveo sustavnu analizu svih podataka o prostornim uvjetima i opremljenosti postojećih škola u odnosu na pedagoške standarde i normative, propisane odredbama Državnog pedagoškog standarda osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja i Odluke o utvrđivanju normativa prostora i opreme građevina škola, građevina školskih sportskih dvorana i školskih vanjskih igrališta, na temelju koje bi utvrdio prioritet, vrste, iznose i izvore potrebnih ulaganja po školama, kako bi se propisani pedagoški standardi, koje je s obzirom na mogućnost prilagodbe postojećih školskih objekata moguće postići, postigli u propisanom roku do konca 2022.

Državni ured za reviziju predlaže Gradu Gospiću izraditi, u suradnji sa školama, sustavnu analizu svih podataka o stanju i opremljenosti postojećih osnovnih škola, u odnosu na propisane pedagoške standarde i normative, te utvrditi vrste i iznose potrebnih kapitalnih ulaganja po školama radi postizanja pedagoških standarda prema propisanim mjerilima za prostor i opremu, kako bi Grad mogao prijaviti projekte kapitalnih ulaganja na postojeće i buduće pozive i natječaje za sve škole za koje su ulaganja potrebna.

- Provedba i praćenje provedbe kapitalnih ulaganja u osnovne škole

Godišnjim odlukama Vlade Republike Hrvatske o kriterijima i mjerilima za utvrđivanje bilančnih prava za financiranje minimalnog financijskog standarda javnih potreba osnovnog školstva u 2014., 2015. i 2016. bilo je propisano da županije i gradovi ne mogu započeti kapitalna ulaganja u škole bez izrade investicijskog elaborata, u kojem su precizno utvrđeni opseg i vrijednost radova i usluga te vrijeme realizacije i realni izvori sredstava, i prethodne suglasnosti Ministarstva znanosti i obrazovanja na godišnji plan rashoda za kapitalna ulaganja.

Grad Gospić je od 2014. do 2016. kapitalna ulaganja u osnovne škole obavljao bez izrade investicijskih elaborata, ali su opseg i vrijednost radova i usluga utvrđivani troškovnicima, koji su izrađivani prije donošenja odluke o ulaganjima, a vrijeme realizacije ugovorima s dobavljačima. Ulaganja su obavljana na temelju godišnjih programa javnih potreba u školstvu i planova rashoda za kapitalna ulaganja na koje su pribavljene suglasnosti nadležnog ministarstva.

Odlukama Vlade Republike Hrvatske o kriterijima i mjerilima za utvrđivanje bilančnih prava za financiranje minimalnog financijskog standarda javnih potreba osnovnog i srednjeg školstva u 2017. županijama i gradovima nije propisana obveza izrade investicijskog elaborata i pribavljanja suglasnosti nadležnog ministarstva na plan rashoda za kapitalna ulaganja u 2017.

Prema odredbama članka 21. Državnog pedagoškog standarda osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja, Ministarstvo znanosti i obrazovanja izdaje suglasnost na idejne projekte izgradnje novih kao i dogradnje i rekonstrukcije postojećih škola. Grad Gospić od 2014. do 2016. nije financirao izradu idejnih projekata izgradnje novih niti dogradnje i rekonstrukcije postojećih škola te nije pribavljao suglasnost nadležnog ministarstva.

Kapitalna ulaganja u škole od 2014. do 2016. su provedena zaključivanjem ugovora između škola i dobavljača odabranih u postupcima nabave, koje su provodile škole, a kojima su ugovarani opseg i vrijednost radova i usluga u okviru planiranih iznosa te vrijeme realizacije i drugi elementi potrebni za provedbu ulaganja. Sredstva za financiranje ulaganja utvrđena ugovorima su bila dostatna za završetak ugovorenih ulaganja, a ulaganja su započeta i završena u ugovorenim rokovima te Grad Gospić koncem 2016. nije imao nerealiziranih ugovorenih ulaganja u škole.

Praćenje provedbe ulaganja se provodilo putem nadležnog odsjeka za poslove osnovnog školstva, koji surađuje s predstavnicima škola i nadzire njihove materijalne i financijske zahtjeve koji se odnose na kapitalna i druga ulaganja tako što navedenom odsjeku škole dostavljaju troškovnike, ugovore, račune, obračunske situacije i druge dokumente koji se odnose na provedbu ulaganja.

Grad Gospić od 2014. do 2016. nije provodio zajedničko financiranje kapitalnih ulaganja u osnovne škole čiji je osnivač. Prema sporazumima o sufinanciranju kapitalnih ulaganja iz ranijeg razdoblja, Grad je s drugim ulagačima uređivao međusobna prava i obveze, koja se odnose na plaćanja dobavljačima, evidentiranje ulaganja odnosno imovine u koju se ulaže, imenovanje nositelja ulaganja i drugo.

- Vrednovanje završenih kapitalnih ulaganja u osnovne škole

Grad Gospić je, u suradnji sa školama, uspostavio sustav praćenja rezultata kapitalnih ulaganja u osnovne škole, koji osigurava podatke o iskorištenosti nabavljene opreme, knjiga i nematerijalne imovine te dostatnosti ulaganja u obnovu, rekonstrukciju, nadogradnju i izgradnju školskih objekata radi postizanja propisanih pedagoških standarda u svakoj pojedinoj školi, ali nije provodio analizu rezultata ulaganja po školama u odnosu na propisana mjerila te nema podatke o tome jesu li postignuti propisani pedagoški standardi, jesu li ostvareni optimalni uvjeti rada u školskim objektima, je li postignuta optimalna iskorištenost školskih objekata, jesu li troškovi korištenja i održavanja školskih objekata prihvatljivi i druge podatke o rezultatima ulaganja.

Prema podacima Grada Gospića, prostorni uvjeti i opremljenost škola djelomično zadovoljavaju mjerila za prostor i opremu propisana državnim pedagoškim standardima osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja, ali u značajnoj mjeri i odstupaju od propisanih mjerila. Tako je površina zemljišta na kojem se nalaze školski objekti jedne škole znatno manja od propisanog standarda i iznosi 5,8 m² po učeniku, a u pet od jedanaest matičnih i područnih škola vanjski školski prostor nije ograđen. Visina učionica za razrednu nastavu je u pojedinim područnim školama manja od propisane, dvije škole nemaju kabinet za razrednu nastavu, jedna škola nema specijalizirane učionice za izvođenje predmetne nastave, jedna škola nema kabinet za glazbenu kulturu, niti jedna škola nema geografsku promatračnicu, dok jedna škola nema učionicu za izborne predmete ni prostorije za edukacijsko rehabilitacijske programe za učenike s teškoćama. Prostor za izvođenje nastave tjelesne i zdravstvene kulture i društveni prostori u školama ne zadovoljavaju sve propisane uvjete, dok prostori za organizaciju i koordinaciju rada i gospodarski prostori ne sadrže sve propisane prostorije. Matične i područne škole, osim jedne, nemaju prilaz za osobe s invaliditetom, a u školi koja ga ima, prilaz je većeg nagiba od propisanog i nije ograđen. Škole nemaju vjetrobran na ulazu u školu, a pojedine niti natkriveni trijem. Ulazna vrata na školama se ne otvaraju na propisani način, a u dvije škole su uža od propisanih dimenzija. Škole, osim jedne, nemaju vratarnicu. U pojedinim školama sanitarije za učenike nisu organizirane na propisani način. Škole nemaju školski trg, niti, osim jedne, prostor za razrednu nastavu na otvorenom.

U pojedinim školama učionice nisu optimalno osvijetljene, a za slabovidne učenike nije osigurano dodatno osvjjetljenje. U jednoj školi nisu osigurane instalacije za TV prijem, kao ni protupožarna signalizacija, a u dvije škole nije osiguran alarm niti videonadzor radi zaštite od provale. Od propisane opreme na razini škole, dvije škole nemaju intranet ni digitalnu kameru, dok jedna škola nema digitalni fotoaparati ni interaktivnu ploču. U jednoj školi, za učenike s posebnim obrazovnim potrebama nisu osigurani prilagođeni namještaj i potrebna pomagala.

Državni ured za reviziju predlaže provoditi analizu rezultata kapitalnih ulaganja i za svaku školu utvrditi jesu li pojedinom vrstom ulaganja postignuti pedagoški standardi prema propisanim mjerilima za prostor i opremu te pri donošenju odluka o kapitalnim ulaganjima uzeti u obzir rezultate provedenih analiza kako bi se kapitalnim ulaganjima upravljalo na učinkovitiji način.

- Evidencija o stanju i opremljenosti osnovnih škola

Grad Gospić je ustrojio evidenciju o osnovnim školama čiji je osnivač. Evidencija sadrži podatke o školskim objektima, o broju učenika i razrednih odjela, smjenskom radu, produženom boravku i druge podatke te obuhvaća sve škole. Evidentirani podaci o broju školskih objekata od 2014. do 2016. istovjetni su podacima navedenim u godišnjim odlukama Vlade Republike Hrvatske o kriterijima i mjerilima za utvrđivanje bilančnih prava za financiranje minimalnog financijskog standarda javnih potreba osnovnog školstva u 2014., 2015. i 2016.

Prema navedenoj evidenciji, odgojno-obrazovna djelatnost u osnovnim školama čiji je osnivač Grad Gospić se u 2016. odvijala u 14 objekta. U školskoj godini 2015./2016. osnovne škole čiji je osnivač Grad Gospić je pohađalo 995 učenika, što je u odnosu na 2013./2014. manje za 2,8 %, a u odnosu na 2014./2015. manje za 0,6 %. Sve matične i područne škole rade u jednoj smjeni. Od ukupno jedanaest matičnih i područnih škola, produženi boravak je organiziran u dvije matične škole. Prosječan broj učenika u razrednom odjelu u matičnim školama je 19, a u područnim školama pet. Najstarija školska zgrada je izgrađena 1869., a najnovija 1968. Vlasnici školskih zgrada su škole. Sve tri matične škole imaju sportsku dvoranu, a od osam područnih, sportsku dvoranu ima jedna škola. U školske zgrade i sportske dvorane nisu ugrađeni zdravstveno i ekološki neprihvatljivi materijali.

Grad Gospić je ustrojio i evidenciju o prostornim uvjetima i opremljenosti osnovnih škola, u odnosu na mjerila za prostor i opremu propisana državnim pedagoškim standardima osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja i Odlukom o utvrđivanju normativa prostora i opreme građevina škola, građevina školskih sportskih dvorana i školskih vanjskih igrališta, a evidentirani podaci se koriste za prijavu projekata kapitalnih ulaganja u škole za financiranje iz državnih programa, za izvještavanje nadležnog ministarstva i za druge svrhe.

OCJENA UČINKOVITOSTI KAPITALNIH ULAGANJA U OSNOVNE I SREDNJE ŠKOLE NA PODRUČJU LIČKO-SENSJSKE ŽUPANIJE

Državni ured za reviziju je obavio reviziju učinkovitosti kapitalnih ulaganja u osnovne i srednje škole na području Ličko-senjske županije. Revizijom je obuhvaćena provedba aktivnosti iz nadležnosti Ličko-senjske županije i Grada Gospića u vezi s donošenjem odluka o kapitalnim ulaganjima u osnovne i srednje škole u skladu s provedenim analizama stanja, utvrđenim kriterijima i prioritetima ulaganja, provedbom i praćenjem provedbe kapitalnih ulaganja, uspostavom sustava vrednovanja završenih kapitalnih ulaganja te ustrojavanjem evidencija o stanju i opremljenosti osnovnih i srednjih škola. Ciljevi revizije bili su provjeriti donošenje odluka o kapitalnim ulaganjima, provjeriti provedbu i praćenje provedbe kapitalnih ulaganja, provjeriti sustav vrednovanja završenih kapitalnih ulaganja te provjeriti evidencije o stanju i opremljenosti osnovnih i srednjih škola.

Na temelju revizijom utvrđenih činjenica, primjenjujući utvrđene kriterije, Državni ured za reviziju ocjenjuje da su kapitalna ulaganja u osnovne i srednje škole Ličko-senjske županije i Grada Gospića **učinkovita, pri čemu su potrebna određena poboljšanja** te se daju sljedeći nalozi i preporuke:

- vlastite i namjenske prihode škola i drugih proračunskih korisnika planirati u proračunu te izvještavati o njihovom ostvarenju u izvještajima o izvršenju proračuna, u skladu s odredbama Zakona o proračunu (Ličko-senjska županija)
- u suradnji sa školama izraditi sustavnu analizu svih podataka o stanju i opremljenosti postojećih osnovnih i srednjih škola i učeničkih domova, u odnosu na propisane pedagoške standarde i normative, te utvrditi prioritete, vrste i iznose potrebnih kapitalnih ulaganja po školama radi postizanja pedagoških standarda prema propisanim mjerilima za prostor i opremu, kako bi se projekti kapitalnih ulaganja mogli prijaviti na postojeće i buduće pozive i natječaje za sve škole i učeničke domove za koje su ulaganja potrebna (Ličko-senjska županija, Grad Gospić)
- u suradnji sa školama uspostaviti sustav vrednovanja završenih kapitalnih ulaganja u osnovne i srednje škole i učeničke domove koji će osigurati sustavne podatke o iskorištenosti i troškovima korištenja i održavanja nabavljene imovine te dostatnosti ulaganja u obnovu, rekonstrukciju, nadogradnju i izgradnju školskih i domskih objekata za svaku pojedinu školu i učenički dom u odnosu na propisane pedagoške standarde (Ličko-senjska županija)
- provoditi analizu rezultata kapitalnih ulaganja i za svaku osnovnu i srednju školu i učenički dom utvrditi jesu li pojedinom vrstom ulaganja postignuti pedagoški standardi prema propisanim mjerilima za prostor i opremu te pri donošenju odluka o kapitalnim ulaganjima uzeti u obzir rezultate provedenih analiza kako bi se kapitalnim ulaganjima upravljalo na učinkovitiji način (Ličko-senjska županija, Grad Gospić).

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi provedba navedenih naloga i preporuka pridonijela otklanjanju nepravilnosti i nedostataka u donošenju odluka o kapitalnim ulaganjima i vrednovanju završenih kapitalnih ulaganja, čime bi se povećala učinkovitost kapitalnih ulaganja u osnovne i srednje škole na području Ličko-senjske županije.

OČITOVANJE SUBJEKATA REVIZIJE

Ličko-senjska županija i Grad Gospić su se očitovali na Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti kapitalnih ulaganja u osnovne i srednje škole na području Ličko-senjske županije i prihvatili preporuke Državnog ureda za reviziju.

Ličko-senjska županija u očitovanju navodi da je proračunom za 2018. planirala vlastite i namjenske prihode škola i drugih korisnika koji su, u skladu s odlukom o izvršavanju proračuna, obvezni mjesečno izvještavati proračunski nadležno tijelo te Službu za financije o korištenju vlastitih i namjenskih prihoda. U vezi s preporukama Državnog ureda za reviziju o vođenju sustavne evidencije o stanju i opremljenosti školskih i domskih objekata po pojedinoj školi, uspostavi sustava vrednovanja završenih kapitalnih ulaganja te provođenju analize rezultata kapitalnih ulaganja, Županija je mišljenja da svaka škola pojedinačno posjeduje dokumentaciju koja odgovara propisima i pedagoškim standardima za namjenu za koju se koristi, na temelju rješenja ministarstva nadležnog za obrazovanje o početku izvođenja programa obrazovanja, te je navela da će, kao osnivač 12 osnovnih i pet srednjih škola, naložiti školama sustavno praćenje stanja i opremljenosti i uspostavljanje sustava vrednovanja završenih kapitalnih ulaganja, čime će se definirati učinkovitije kapitalno ulaganje u pojedini objekt. Županija dalje navodi da vodi registar nekretnina proračunskih korisnika koji se ažurira svake godine te se daju upute proračunskim korisnicima o rješavanju imovinsko-pravnih odnosa, s ciljem pripreme na postojeće javne pozive i natječaje koji se odnose na ulaganja u obrazovne objekte. Ličko-senjska županija u očitovanju također navodi da se sredstva određena odlukom Vlade Republike Hrvatske o kriterijima i mjerilima za utvrđivanje bilančnih prava za financiranje minimalnog financijskog standarda javnih potreba osnovnog i srednjeg školstva raspoređuju na temelju plana rashoda za nabavu proizvedene dugotrajne imovine i dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini osnovnih i srednjih škola Ličko-senjske županije u skladu s prioritetima koje dostave škole, a doprinose poboljšanju pedagoških standarda.

Grad Gospić u očitovanju navodi da će izraditi sustavnu analizu svih podataka o stanju i opremljenosti postojećih osnovnih škola kojima je osnivač u odnosu na propisane pedagoške standarde i normative, utvrditi prioritete, vrste i iznose potrebnih kapitalnih ulaganja u skladu propisanim mjerilima za prostor i opremu, provoditi analizu rezultata kapitalnih ulaganja za svaku osnovnu školu te provedenu analizu koristiti pri donošenju odluka o budućim kapitalnim ulaganjima.

Prilog 1

Podaci o broju smjena i produženom boravku¹ te broju učenika i razrednih odjela u osnovnim školama na području Ličko-senjske županije za školsku godinu 2015./2016.

Redni broj	Škola	Podaci za školsku godinu 2015./2016.					
		Broj smjena	Produženi boravak (da/ne)	Broj učenika	Broj razrednih odjela	Prosječan broj učenika u razrednom odjelu	
	1	2	3	4	5	6 (4/5)	
Osnivač Ličko-senjska županija							
1.	Osnovna škola Donji Lapac	1	Ne	86	8	11	
2.	Osnovna škola Zrinskih i Frankopana, Otočac	Matična škola	1	Ne	463	25	19
		Područna škola Hrvatsko Polje	1	Ne	2	1	2
		Područna škola Čovići	1	Ne	4	1	4
		Područna škola Kopolje	1	Ne	10	2	5
		Područna škola Kuterevo	1	Ne	22	4	6
		Područna škola Lipovlje	1	Ne	5	1	5
		Područna škola Ličko Lešće	1	Ne	83	8	10
		Područna škola Prozor	1	Ne	12	2	6
		Područna škola Sinac	1	Ne	15	2	8
		Područna škola Vrhovine	1	Ne	29	6	5
		Područna škola Švica	1	Ne	26	5	5
3.	Osnovna škola Silvija Strahimira Kranjčevića, Senj	Matična škola	1	Da	341	16	21
		Područna škola Krasno	1	Ne	29	4	7
		Područna škola Sv. Juraj	1	Ne	25	4	6
		Područna škola Vratnik	1	Ne	8	1	8
4.	Osnovna škola Luke Perkovića, Brinje	Matična škola	1	Ne	184	13	14
		Područna škola Jezerane	1	Ne	11	1	11
		Područna škola Križpolje	1	Ne	16	2	8
		Područna škola Stajnica	1	Ne	7	1	7
5.	Osnovna škola Karlobag	1	Ne	31	5	6	
6.	Osnovna škola Perušić	1	Ne	103	8	13	
7.	Osnovna škola Anž Frankopan, Kosinj	Matična škola	1	Ne	21	4	5
		Područna škola Rudinka	1	Ne	4	1	4
		Područna škola Vukelić Selo	1	Ne	3	1	3
8.	Osnovna škola Antuna Gustava Matoša, Novalja	Matična škola	2	Ne	277	15	18
		Područna škola Kolan	1	Ne	45	3	15
		Područna škola Lun	1	Ne	7	1	7
		Područna škola Metajna	1	Ne	7	1	7
		Područna škola Zubovići	1	Ne	12	1	12
9.	Osnovna škola Lovinac	1	Ne	47	6	8	
10.	Osnovna škola Plitvička jezera, Mukinje	Matična škola	2	Ne	103	8	13
		Područna škola Vaganac	1	Ne	2	1	2
		Područna škola Smoljanac	1	Ne	12	1	12
11.	Osnovna škola kralja Tomislava, Udbina	Matična škola	1	Ne	90	7	13
		Područna škola Podlapača	1	Ne	3	1	3
12.	Osnovna škola dr. Franje Tuđmana, Korenica	2	Ne	250	14	18	

¹ Prema odredbama Državnog pedagoškog standarda osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja, produženi boravak je oblik odgojno obrazovnog rada namijenjen učenicima razredne nastave, kao prijelazni oblik prema cjelodnevnom odgojno-obrazovnom radu, u kojem se nastava organizira u prijedodnevničkim satima, a ostale aktivnosti nakon završetka nastave.

Redni broj	Škola	Podaci za školsku godinu 2015./2016.					
		Broj smjena	Produženi boravak (da/ne)	Broj učenika	Broj razrednih odjela	Prosječan broj učenika u razrednom odjelu	
	1	2	3	4	5	6 (4/5)	
Osnivač Grad Gospić							
13.	Osnovna škola dr. Jure Turića, Gospić	Matična škola	1	Da	716	33	22
		Područna škola Bilaj	1	Ne	4	1	4
		Područna škola Brušane	1	Ne	5	1	5
		Područna škola Lički Novi	1	Ne	10	1	10
		Područna škola Smiljan	1	Ne	4	1	4
14.	Osnovna škola dr. Franje Tuđmana, Lički Osik	Matična škola	1	Da	200	12	17
		Područna škola Široka Kula	1	Ne	4	1	4
15.	Osnovna škola dr. Ante Starčević, Klanac	Matična škola	1	Ne	27	4	7
		Područna škola Donje Pazarište	1	Ne	19	4	5
		Područna škola Aleksinica	1	Ne	3	1	3
		Područna škola Kalinovača	1	Ne	3	1	3
Ukupno osnovne škole					3 390	245	14

Prilog 2

Podaci o broju smjena te broju učenika i razrednih odjela u srednjim školama na području Ličko-senjske županije za školsku godinu 2015./2016.

Redni broj	Škola	Podaci za školsku godinu 2015./2016.			
		Broj smjena	Broj učenika	Broj razrednih odjela	Prosječan broj učenika u razrednom odjelu
	1	2	3	4	5 (3/4)
Osnivač Ličko-senjska županija					
1.	Strukovna škola Gospić	1	458	23	20
2.	Gimnazija Gospić	1	246	12	21
3.	Srednja škola Otočac	1	401	24	17
4.	Srednja škola Pavla Rittera Vitezovića, Senj	1	153	12	13
5.	Srednja škola Plitvička jezera, Korenica	1	226	11	21
Ukupno srednje škole			1 484	82	18

Prilog 3

Podaci o popunjenosti učeničkih domova na području Ličko-senjske županije
za školske godine 2013./2014., 2014./2015. i 2015./2016.

Redni broj	Učenički dom	Kapacitet doma (broj učenika koji se mogu smjestiti u dom)	Broj učenika smještenih u dom			Broj neupisanih učenika koji su se prijavili za smještaj u dom			Popunjenost doma (u %)			Podaci za školsku godinu 2015./2016.	
			2013./2014.	2014./2015.	2015./2016.	2013./2014.	2014./2015.	2015./2016.	2013./2014.	2014./2015.	2015./2016.	Broj odgojno obrazovnih skupina	Prosječan broj učenika u odgojno obrazovnoj skupini
	1	2	3	4	5	6	7	8	9 (3/2)	10 (4/2)	11 (5/2)	12	13 (5/12)
1.	Učenički dom Strukovne škole Gospić	92	59	65	92	0	0	0	64,1	70,7	100,0	4	23
2.	Učenički dom Srednje škole Otočac	31	16	19	20	0	0	0	51,6	61,3	64,5	1	20
3.	Učenički dom Srednje škole Plitvička jezera, Korenica	58	56	54	56	0	0	0	96,6	93,1	96,6	4	14
Ukupno		181	131	138	168	0	0	0	72,4	76,2	92,8	9	19

Prilog 4

Podaci o zgradama i sportskim dvoranama osnovnih i srednjih škola te učeničkih domova na području Ličko-senjske županije, na dan 31. prosinca 2016.

Redni broj	Škola ili učenički dom	Stanje koncem 2016.								
		Podaci o školskim i domskim zgradama			Podaci o školskim sportskim dvoranama			U zgradu i/ili dvoranu su ugrađeni zdravstveno i ekološki neprihvatljivi materijali (azbest)		
		Godina izgradnje	Zgrada je zaštićeno kulturno dobro (da/ne)	Vlasnik zgrade prema stanju u zemljišnim knjigama	Škola ima sportsku dvoranu (da/ne)	Dvorana zadovoljava propisane standarde i normative (da/ne)	Dvorana se koristi za potrebe lokalne zajednice (da/ne)	Da/Ne	Godina planirane sanacije	
1	2	3	4	5	6	7	8	9		
I.	Osnovne škole									
Osnivač Ličko-senjska županija										
1.	Osnovna škola Donji Lapac	1961.	Ne	Škola	Da	Da	Ne	Ne	-	
2.	Osnovna škola Zrinskih i Frankopana, Otočac	Matična škola	1939.	Ne	Škola	Da	Nema podataka	Da	Ne	-
		Područna škola Hrvatsko Polje	1964.	Ne	Škola	Ne	-	-	Nema podataka	-
		Područna škola Čovići	1934.	Ne	Grad Otočac	Ne	-	-	Ne	-
		Područna škola Kopolje	1990.	Ne	Škola	Ne	-	-	Nema podataka	-
		Područna škola Kuterevo	1973.	Ne	Škola	Ne	-	-	Nema podataka	-
		Područna škola Lipovlje	1947.	Ne	Republika Hrvatska	Ne	-	-	Nema podataka	-
		Područna škola Ličko Lešće	1952.	Ne	Škola	Ne	-	-	Nema podataka	-
		Područna škola Prozor	1900.	Ne	Škola	Ne	-	-	Ne	-
		Područna škola Sinac	1875.	Ne	Škola	Ne	-	-	Ne	-
		Područna škola Vrhovine	1972.	Ne	Škola	Da	Nema podataka	Da	Ne	-
Područna škola Švica	1875.	Ne	Škola	Ne	-	-	Ne	-		
3.	Osnovna škola Silvija Strahimira Kranjčevića, Senj	Matična škola	1974.	Ne	Škola	Ne	-	-	Ne	-
		Područna škola Krasno	1985.	Ne	Škola	Ne	-	-	Ne	-
		Područna škola Sveti Juraj	1930.	Ne	Škola	Ne	-	-	Ne	-
		Područna škola Vratnik	1980.	Ne	Škola	Ne	-	-	Ne	-

Redni broj	Škola ili učenički dom		Stanje koncem 2016.							
			Podaci o školskim i domskim zgradama			Podaci o školskim sportskim dvoranama			U zgradu i/ili dvoranu su ugrađeni zdravstveno i ekološki neprihvatljivi materijali (azbest)	
			Godina izgradnje	Zgrada je zaštićeno kulturno dobro (da/ne)	Vlasnik zgrade prema stanju u zemljišnim knjigama	Škola ima sportsku dvoranu (da/ne)	Dvorana zadovoljava propisane standarde i normative (da/ne)	Dvorana se koristi za potrebe lokalne zajednice (da/ne)	Da/Ne	Godina planirane sanacije
1	2	3	4	5	6	7	8	9		
4.	Osnovna škola Luke Perkovića, Brinje	Matična škola	1965.	Ne	Škola	Da	Da	Da	Ne	-
		Područna škola Jezerane	1832.	Ne	Općina Brinje	Ne	-	-	Ne	-
		Područna škola Križpolje	1960.	Ne	Općina Brinje	Ne	-	-	Nema podataka	-
		Područna škola Stajnica	1980.	Ne	Škola	Ne	-	-	Nema podataka	-
5.	Osnovna škola Karlobag	1875.	Da	Škola	Da	Ne	Ne	Ne	-	
6.	Osnovna škola Perušić	1981.	Ne	Škola	Da	Da	Ne	Da	2018.	
7.	Osnovna škola Anž Frankopan, Kosinj	Matična škola	Nema podataka	Da	Škola	Ne	-	-	Ne	-
		Područna škola Rudinka	Nema podataka	Ne	Škola	Ne	-	-	Ne	-
		Područna škola Vukelić Selo	1939.	Ne	Škola	Ne	-	-	Ne	-
8.	Osnovna škola Antuna Gustava Matoša, Novalja	Matična škola	1973.	Ne	Grad Novalja	Da	Da	Da	Ne	-
		Područna škola Kolan	1979.	Ne	Općina Kolan	Ne	-	-	Ne	-
		Područna škola Lun	1934.	Ne	Privatno vlasništvo	Ne	-	-	Ne	-
		Područna škola Metajna	1938.	Ne	Privatno vlasništvo	Ne	-	-	Ne	-
		Područna škola Zubovići	1960.	Ne	Privatno vlasništvo	Ne	-	-	Ne	-
9.	Osnovna škola Lovinac	1965.	Ne	Republika Hrvatska	Ne	-	-	Ne	-	
10.	Osnovna škola Plitvička jezera, Mukinje	Matična škola	1960.	Ne	Republika Hrvatska	Ne	-	-	Ne	-
		Područna škola Vaganac	2008.	Ne	Republika Hrvatska	Ne	-	-	Ne	-
		Područna škola Smoljanac	2004.	Ne	Republika Hrvatska	Ne	-	-	Ne	-
11.	Osnovna škola kralja Tomislava, Udbina	Matična škola	1974.	Ne	Škola	Da	Da	Da	Ne	-
		Područna škola Podlapača	Nema podataka	Ne	Škola	Ne	-	-	Ne	-
12.	Osnovna škola dr. Franje Tuđmana, Korenica	1969.	Ne	Škola	Da	Da	Da	Ne	-	

Redni broj	Škola ili učenički dom	Stanje koncem 2016.								
		Podaci o školskim i domskim zgradama			Podaci o školskim sportskim dvoranama			U zgradu i/ili dvoranu su ugrađeni zdravstveno i ekološki neprihvatljivi materijali (azbest)		
		Godina izgradnje	Zgrada je zaštićeno kulturno dobro (da/ne)	Vlasnik zgrade prema stanju u zemljišnim knjigama	Škola ima sportsku dvoranu (da/ne)	Dvorana zadovoljava propisane standarde i normative (da/ne)	Dvorana se koristi za potrebe lokalne zajednice (da/ne)	Da/Ne	Godina planirane sanacije	
1	2	3	4	5	6	7	8	9		
Osnivač Grad Gospić										
13.	Osnovna škola dr. Jure Turića, Gospić	Matična škola	1869.	Ne	Škola	Da	Da	Da	Ne	-
		Područna škola Bilaj	1945.	Ne	Škola	Ne	-	-	Ne	-
		Područna škola Brušane	1897.	Ne	Škola	Ne	-	-	Ne	-
		Područna škola Lički Novi	1880.	Ne	Škola	Ne	-	-	Ne	-
		Područna škola Smiljan	Nema podataka	Ne	Škola	Ne	-	-	Ne	-
14.	Osnovna škola dr. Franje Tuđmana, Lički Osik	Matična škola	1954.	Ne	Škola	Da	Ne	Da	Ne	-
		Područna škola Široka Kula	1937.	Ne	Škola	Ne	-	-	Ne	-
15.	Osnovna škola dr. Ante Starčević, Klanac	Matična škola	1947.	Ne	Škola	Da	Da	Da	Ne	-
		Područna škola Donje Pazarište	1968.	Ne	Škola	Da	Da	Ne	Ne	-
		Područna škola Aleksinica	1903.	Ne	Škola	Ne	-	-	Ne	-
		Područna škola Kalinovača	1945.	Ne	Škola	Ne	-	-	Ne	-
II.	Srednje škole									
1.	Strukovna škola Gospić	1939.	Ne	Škola	Da	Da	Ne	Ne	-	
2.	Gimnazija Gospić	1939.	Ne	Škola	Da	Da	Ne	Ne	-	
3.	SŠ Otočac	1985.	Ne	Škola	Da	Da	Da	Ne	-	
4.	SŠ Pavla Rittera Vitezovića, Senj	Nema podataka	Da	Škola	Da	Ne	Da	Da	2020.	
5.	SŠ Plitvička jezera, Korenica	1920.	Ne	Škola	Da	Da	Da	Ne	-	
III.	Učenički domovi									
1.	Učenički dom Strukovne škole Gospić	Nema podataka	Ne	Nema podataka	-	-	-	Nema podataka	-	
2.	Učenički dom SŠ Otočac	Nema podataka	Da	Grad Otočac	-	-	-	Nema podataka	-	
3.	Učenički dom SŠ Plitvička jezera, Korenica	1875.	Da	Škola	-	-	-	Ne	-	